Gelderland-Zuid

De raden van de gemeenten die participeren in de
Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid

Ons kenmerk: GGD/DIR/2025/2740/MP
Uw kenmerk: -
Datum: 10 juli 2025
Onderwerp: Oordeel zienswijzen t.a.v. conceptbegroting 2026

Afdeling: Directie
Contactpersoon: Moniek Pieters
Telefoon: 088 - 144 71 44
E-mail: GGDdirectie@ggdgelderlandzuid.nl

Geachte Raad,

Hartelijk dank voor uw zienswijzen op de concept-jaarrekening 2024 en de concept Programma-begroting 2026 van GGD Gelderland-Zuid.

In deze brief stellen wij – conform artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen – de raden van de deelnemende gemeenten van de GR GGD Gelderland-Zuid in kennis van ons oordeel over de binnengekomen zienswijzen ten aanzien de conceptbegroting 2026 van de GGD.
De vaststelling van de Programmabegroting 2026 van de GGD is geagendeerd in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 4 september a.s.

Zienswijzen
In bijlage 1 vindt u een overzicht van de binnengekomen (concept) zienswijzen m.b.t. de Programmabegroting 2026 (dd. 10.07.2025) van de GGD; daarin staan van alle 14 deelnemende gemeenten de (concept) zienswijzen vermeld. De zienswijzen worden door het Algemeen Bestuur betrokken bij de behandeling en vaststelling van de begroting 2026 in de vergadering van 4 september a.s.

Momenteel hebben we van alle 14 gemeenten een (concept) zienswijze binnen. Ze vertonen een grote mate van overeenstemming. De overgrote meerderheid van de betreffende gemeenten stemt (in de zienswijzen) in met de conceptbegroting 2026, incl. de bezuinigingsvoorstellen van € 1.085.000.

Eén gemeente stemt (in de zienswijze) in met de begroting 2026 met uitzondering van de bezuiniging op het onderdeel JGZ.

Eén gemeente stemt (in de zienswijze) in met de begroting 2026, maar vraagt om de bezuinigings-maatregel JGZ en het voorstel t.a.v. het bundelen van vaccinatiewerkzaamheden voor jeugd en volwassenen te temporiseren.

Opmerkingen bij de bezuinigingsvoorstellen

Proces om te komen tot bezuinigingsvoorstellen
Veruit de meeste gemeenten geven in de zienswijze complimenten aan de GGD hoe zij het proces voor het realiseren van mogelijke besparingen hebben vormgegeven, de goede samenwerking met de gemeenteambtenaren hierin en het bereiken van een gedragen bezuinigingsresultaat.

Bundelen van vaccinatiewerkzaamheden
Een groot aantal gemeenten maakt bij het bezuinigingsvoorstel 'bundelen van vaccinatiewerkzaamheden jeugd en volwassenen' de opmerking dat ze de drempel en reisafstand voor het halen van vaccinaties niet wil verhogen. Ook willen deze gemeenten graag worden betrokken bij het plan van aanpak.
Allereerst willen we duidelijk maken dat wij het risico op daling van de vaccinatiegraad te allen tijde willen voorkomen. Aan de andere kant kan het zijn dat door de maatregelen de reisafstand naar een vaccinatielocatie groter wordt; als dat zo is, dan zal er overleg plaatsvinden met de gemeente.
Daarnaast kunnen wij toezeggen dat het plan van aanpak 'bundelen van vaccinatiewerkzaamheden jeugd en volwassenen' t.z.t. wordt besproken met gemeenten.

Toezicht kinderopvang
Ondanks dat wij, door de wettelijke verplichting om 100% van alle kinderopvanglocaties te inspecteren en 50% van de gastouderlocaties te bezoeken, hebben afgeraden om t.bv. de begroting 2026 te bezuinigen op het onderdeel 'Toezicht kinderopvang', vraagt een aantal gemeenten om toch te onderzoeken of er besparingen mogelijk zijn met behoud van veiligheid en kwaliteit. Ze geven daarbij de suggestie om risicogericht toezicht te houden. De GGD houdt sinds 2011 risicogericht toezicht, wat betekent dat de GGD, aan de hand van risicoprofielen, per locatie bepaalt hoe uitgebreid de inspectie moet zijn. In de meeste gevallen heeft dit al geleid tot verkorte inspecties.

Monitoring van de bezuinigingsmaatregelen
Een aantal gemeenten dringt aan op zorgvuldige monitoring en tussentijdse evaluatie van de bezuinigingsmaatregelen. Als het Algemeen Bestuur de Programmabegroting 2026 (incl. de bezuinigingsmaatregelen) op 4 september a.s. vaststelt, dan zal het Dagelijks Bestuur via de Tussenrapportages zorgdragen voor zorgvuldige monitoring van de effecten van de bezuinigingen en eventuele bijsturing waar nodig.

Risico's

Stijgende instroom bij Bijzondere Zorg
In de conceptbegroting 2026 staat op pag. 65 t/m 67 een tabel met daarin de 10 grootste risico's van GGD Gelderland-Zuid. Het risico 'Stijgende instroom bij BZ' van € 200.000 behoort bij het genoemde risico nummer 1 'Inkomsten, bezuinigingen overheid en gemeentes'.
Het DB kiest ervoor om het risico van € 200.000 in de conceptbegroting van 2026 te handhaven, te meer omdat de gemeenten en MBZ zich in 2025 blijven inspannen om een afname van trajecten bij MBZ te bewerkstelligen. Concreet betekent dit dat als de realisatie bij BZ hoger is dan begroot, de gemeenten de werkzaamheden zullen bijbetalen tot een maximumbedrag van € 200.000.

Frictiekosten
In 2026 wordt GGD Gelderland-Zuid getroffen door 1) landelijke bezuinigingen van in totaal € 893.500 (verwerkt in de conceptbegroting 2026), 2) gemeentelijke bezuinigingen van het uniform deel van de begroting van € 1.085.000 (verwerkt in de conceptbegroting 2026) en 3) bezuinigingen van verschillende gemeenten in het facultatief deel van de begroting.
Deze 3 categorieën van bezuinigingen houden een risico in voor de GGD (en dus ook voor gemeenten). De bezuinigingen kunnen namelijk leiden tot (incidentele) frictiekosten, bv. WW-kosten, als

werknemers werkloos worden. Dit kan tot gevolg hebben dat maatregelen niet tijdig tot bezuinigingen leiden en pas later geëffectueerd kunnen worden. Ook leiden deze bezuinigingen tot minder dekking van de overhead, zodat het risico bestaat dat het overheadpercentage stijgt.

Conclusie en oordeel van Dagelijks Bestuur
Op grond van de zienswijzen, waarin het merendeel van de gemeenten akkoord gaat met de Programmabegroting 2026, voelt het DB zich gesterkt om de oorspronkelijke conceptbegroting 2026 (incl. de bezuinigingsvoorstellen) voor te leggen aan het AB van 4 september.

Bovengenoemde conclusie en oordeel over de zienswijzen m.b.t. de (op 31 maart 2025) toegestuurde conceptbegroting 2026 heeft het Dagelijks Bestuur reeds kenbaar gemaakt aan het Algemeen Bestuur in de toegestuurde vergaderstukken voor de vergadering van het Algemeen Bestuur op donderdag 4 september a.s. Tijdens deze vergadering besluit het AB over de begroting 2026.

Wij vertrouwen erop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.
Rest ons u een hele fijne zomer(vakantie) toe te wensen!

Met vriendelijke groet,
namens het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid,

[redacted]

Cilla Daemen
Voorzitter

dr. ir. Monïek Pieters
Secretaris / Directeur Publieke Gezondheid

Bijlage: Overzicht zienswijzen Programmabegroting 2026 GGD GZ (dd. 10.07.2025).

Zienswijzen gemeenten – Begroting 2026 GGD GZ **Bijlage 1**
d.d. 10.07.2025

Gemeente	Zienswijze	door gemeente gemaakte opmerkingen
Berg en Dal	Akkoord	Gemeente steunt het bezuinigingsvoorstel mbt 'bundelen van vaccinatiewerkzaamheden jeugd en volwassenen', maar de reisafstanden naar de vaccinatielocaties moeten voor de inwoners niet te groot worden. Gemeente ziet graag plan van aanpak voor 'bundelen van vaccinatiewerkzaamheden', zodat ze de gevolgen voor de inwoners beter kunnen inschatten.
Beuningen	Akkoord	Gemeente steunt het bezuinigingsvoorstel mbt 'bundelen van vaccinatiewerkzaamheden jeugd en volwassenen' en roept de GGD op om samen met de gemeenten tot een plan te komen om de vaccinatievoorziening efficiënter in te richten, maar de drempel en reisafstand voor het halen van vaccinaties niet te verhogen. Mbt de JGZ gaat gemeente graag in gesprek met de GGD hoe ze gezamenlijk binnen de bestaande middelen de focus bepalen voor de JGZ in relatie tot preventieve functie voor jeugdzorg. Mbt Toezicht kinderopvang vraagt gemeente om te onderzoeken of er besparingen mogelijk zijn met behoud van veiligheid en kwaliteit. Gemeente denkt bv. aan risicogericht toezicht. Mbt het Meldpunt BZ vraagt gemeente of samen met de gemeenten en zorgaanbieders een analyse kan worden gemaakt van doelgroep en problematiek van het meldpunt. Gemeente vraagt om de (stijging van de) risico's nader toe te lichten.
Buren	Akkoord	Gemeente wenst helderheid over het niveau waarop taken worden uitgevoerd (huidig vs. minimaal gewenst niveau). Daarnaast geeft gemeente aan dat monitoring en tussentijdse evaluatie van maatregelen belangrijk zijn.
Culemborg	Akkoord	Gemeente meent dat de risico's summier zijn toegelicht en te abstract zijn onderbouwd. Gemeente verzoekt om nadere toelichting. Specifiek vraagt gemeente aandacht voor het onderwerp Bijzondere Zorg. Gemeente vraagt om betrokken te worden bij de verdere uitwerking van de bezuinigingsmaatregelen, specifiek bij de planvorming voor 'bundelen van vaccinatiewerkzaamheden jeugd en volwassenen', zodat evt. belemmeringen voor inwoners zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen.
Druten (concept)	Akkoord	Gemeente steunt het bezuinigingsvoorstel mbt 'bundelen van vaccinatiewerkzaamheden jeugd en volwassenen' en roept de GGD op om samen met de gemeenten tot een plan te komen om de vaccinatievoorziening efficiënter in te richten, maar de drempel en reisafstand voor het halen van vaccinaties niet te verhogen. Mbt de JGZ vraagt de gemeente als GGD een stevige rol in te blijven nemen als partner in het netwerk rondom kinderen.

		Mbt Toezicht kinderopvang vraagt gemeente om te onderzoeken of er besparingen mogelijk zijn met behoud van veiligheid en kwaliteit. Gemeente denkt bv. aan risicogericht toezicht en het combineren van inspecties bij grote kinderopvangorganisaties. Mbt het Meldpunt BZ vraagt gemeente om actief met gemeenten samen te werken aan vermindering van het aantal trajecten.
Heumen	Akkoord	Door de landelijke bezuinigingen ziet gemeente het risico dat de zorgvraag bij de inwoners blijft bestaan en dat deze vraag/behoefte via andere wegen toch terecht komt bij gemeente, bv. bij het sociaal team.
Maasdriel	Akkoord	Mbt het bezuinigingsvoorstel 'bundelen van vaccinatiewerkzaamheden jeugd en volwassenen' vraagt de gemeente aandacht voor het risico dat een grotere reisafstand naar vaccinatielocaties kan leiden tot een lagere vaccinatiegraad, m.n. onder de kwetsbare groepen. Gemeente staat positief tegenover het bezuinigingsvoorstel JGZ, mits dit zorgvuldig en in overleg met ouders wordt uitgevoerd. Gemeente vraagt hierbij oog te hebben voor potentiële risico's voor kwetsbare kinderen. Gemeente vindt het belangrijk om de financiële inschatting bij VT (de incidentele financiële meevaller) met de nodige voorzichtigheid te benaderen en het risico op afwijking in de komende jaren goed te monitoren.
Neder-Betuwe	Akkoord	Gemeente steunt het bezuinigingsvoorstel mbt 'bundelen van vaccinatiewerkzaamheden jeugd en volwassenen', maar vraagt om de vaccinatiegraad nauwlettend te monitoren en de effecten van eventuele sluitingen van cb's tijdig in kaart te brengen. Mbt de JGZ vraagt de gemeente om binnen het netwerk rond het jonge kind proactief samen te werken en partners bewust te maken van hun signaleringsrol. Gemeente dringt aan op zorgvuldige monitoring van de effecten van de bezuinigingen en tijdige bijsturing waar nodig.
Nijmegen	Deels akkoord	Gemeente stemt in met de conceptbegroting 2026, behoudens de bezuiniging op het onderdeel JGZ. Vanwege een bezuiniging van gemeente Nijmegen op de facultatieve taken op het jeugdterrein van € 350.000, komt er door de voorgestelde bezuiniging op het uniform terrein Jeugd een stapeling van bezuinigingen voor een kwetsbare groep van 0-4; dat is niet wenselijk in het kader van kansengelijkheid en de belangrijke werking van preventie.
Tiel	Akkoord	Gemeente steunt het bezuinigingsvoorstel mbt 'bundelen van vaccinatiewerkzaamheden jeugd en volwassenen', maar vraagt om de vaccinatiegraad te monitoren en daarbij zoveel mogelijk een daling van de vaccinatiegraad probeert te voorkomen. Ook vindt gemeente het belangrijk dat de reisafstanden naar de vaccinatielocaties zo min mogelijk worden verhoogd.
West-Betuwe (concept)	Akkoord	Mbt het bezuinigingsvoorstel 'bundelen van vaccinatiewerkzaamheden jeugd en volwassenen' roept de gemeente op om ervoor te waken dat deze aanpak leidt tot een daling van de vaccinatiegraad. Gemeente vraagt om overleg, mocht de GGD maatregelen overwegen waarbij bv. de reisafstand naar een vaccinatielocatie groter wordt.

		Mbt de JGZ vraagt de gemeente extra aandacht te geven aan het netwerk rond jonge kinderen en de partners te doordringen van hun signaleringsrol.
West Maas en Waal (concept)	Akkoord	Gemeente ziet graag dat de streefwaarde van het weerstandsvermogen opgehoogd wordt met € 64.000. Gemeente vraagt om de berekening van het weerstandsvermogen en de top 10 risico's beter te onderbouwen. Gemeente steunt het bezuinigingsvoorstel mbt 'bundelen van vaccinatiewerkzaamheden jeugd en volwassenen', maar de reisafstanden naar de vaccinatielocaties moeten voor de inwoners niet te groot worden. Naast het voorgestelde bezuinigingspakket, wenst de gemeente binnen 'Gezond Leven' de inzet van gezondheidsmakelaars in het uniforme deel te halveren. Mbt Toezicht kinderopvang vraagt gemeente om te onderzoeken of risicogericht toezicht op de kinderopvang mogelijk is.
Wijchen (concept)	Akkoord	Gemeente steunt het bezuinigingsvoorstel mbt 'bundelen van vaccinatiewerkzaamheden jeugd en volwassenen' en roept de GGD op om samen met de gemeenten tot een plan te komen om de vaccinatievoorziening efficiënter in te richten, maar de drempel en reisafstand voor het halen van vaccinaties niet te verhogen. Gemeente vraagt om de meest aangrijpende, onomkeerbare maatregelen voorlopig te temporiseren. De gemeente vraagt om de bezuinigingsmaatregel JGZ voorlopig te temporiseren. Daarnaast vraagt de gemeente als GGD een stevige rol in te blijven nemen als partner in het netwerk rondom kinderen. Mbt Toezicht kinderopvang vraagt gemeente om te onderzoeken of er besparingen mogelijk zijn met behoud van veiligheid en kwaliteit. Gemeente denkt bv. aan risicogericht toezicht en het combineren van inspecties bij grote kinderopvangorganisaties. Mbt het Meldpunt BZ vraagt gemeente om actief met gemeenten samen te werken aan vermindering van het aantal trajecten.
Zaltbommel (concept)	Akkoord	Gemeente steunt het bezuinigingsvoorstel mbt 'bundelen van vaccinatiewerkzaamheden jeugd en volwassenen', maar vraagt aandacht voor het risico dat een grotere reisafstand naar vaccinatielocaties kan leiden tot een lagere vaccinatiegraad, m.n. onder kwetsbare groepen. Mbt het risico bij BZ geeft gemeente aan dat, hoewel zij deze dienst niet afneemt bij GGD GZ, het toch in het belang van gemeente is dat er goede afspraken over een sluitende en reële begroting wordt gemaakt. Evt. negatieve resultaten op dit terrein drukken nl. op het resultaat van de GGD als geheel.